

זמני כניסה ויציאת השבת
לפי אופק נתיבות:
הדלקת נרות: 19:14*
צאת השבת: 20:25
רבינו תם: 20:57
שבת שלום ועבורך !!!

* 30 דק' קודם השקיעה

סככות שלום צבקות

פרשת שלח לך תשפ"א | שבת מברכין | יש לשמור על קדושת הגיליון! | גיליון 62

פנינה לנשמה

חינוך לצניעות

כאשר אשה מחנכת את בנותיה או את תלמידותיה לצניעות, חשוב מאוד שתנחיל להן את תחושת השמחה והזכות לנהוג כיאה לבנותיו של מלך מלכי המלכים. אין להסתפק בהוראות יבשות כגון "אסור להתהלך כך" ו "חייבים להתלבש באופן צנוע", יש להסביר את מעלת הצניעות ולהחדיר ללבבות הרכים את התחושה המרוממת שבה אפשר לזכות הודות להקפדה עליה. הדוגמא האישית שנותנת האם עצמה לעושה לתרום כאן אף יותר מההסברים ודברי העידוד: כשהבנות רואות את אמן המקרינה אושר ונכבדות בהנהגתה הצנועה, הן נקשרות בנפשן להנהגה זו והיא נוסכת בהן כח לעמוד מול פיתויי הסביבה. איך מחדירים תחושה פנימית לצניעות? איך מחדירים את הצניעות ללב? חזרה ושאלה המחנכת הדגולה מרת אלישבע שכטר ע"ה. לאחת מחברותיה המורות אמרה בצער עמוק: "אני חשה בוושה להעיר לבת ישראל בנושא הצניעות. לאן התדרדרנו?!" החינוך לצניעות ליווה את שיעורי פרשת השבוע ואת השיעורים בתורה. תמיד, בכל הזדמנות, החדירה נטפי שאיפה וכמיהה לצניעות – אמת. את השיעור הראשון בשנה – ייחדה לנושא זה של צניעות. בכך הראתה והדגישה לתלמידותיה, כמה נושא זה רב-ערך לגביה, ועד כמה היא מיחסת לו חשיבות עליונה. (גדולי ישראל בביתם)

פינת ההלכה

שיחה עם איש זר

צריך זהירות יתירה בין שכנים. וכן כשהולכים לקניות, לדבר עם המוכר רק מה שמוכרחים, ובודאי לא לקרוא לו בשמו. כן הדבר גם כשבא בעל מלאכה לבית או כשהולכים לרופא, לדבר מה שיותר בקיצור, ורק מה שמוכרחים, ולא לפטפט סתם ח"ו. צריך להמנע מויכוחים מיותרים עם גברים, גם אם המטרה היא להחזירם בתשובה, וכמו שמצאנו שאברהם מגייר את האנשים ושרה מגיירת את הנשים. בגמרא מובא סיפור על התנא הקדוש רבי יוסי הגלילי שהיה הולך בדרך. מצא את ברוריה אשת רבי מאיר ושאל אותה: באיזה דרך נלך ללוד? אמרה לו: גלילי שוטה, לא כך אמרו חכמים? "אל תרבה שיחה עם האשה", היה לך לומר "באיזה ללוד". אנו רואים מכאן כמה צריך להזהר בענין זה, ולא להרבות שיחה עם גברים זרים.

קרב מנצחים

התחזקתי ונשאתי...

מורה המוסרת שיעורי השקפה בצניעות שיתפה אותנו בסיפור השגחה מוחשי: באחד השיעורים דיברתי עם בנות הסמינר על ההשקפה וההלכה בנושא החצאיות הקצרות. לאחר השיעור ניגשה אלי תלמידה וביקשה ייעוץ: "יש לי חצאית, שאני יודעת שהיא לא על פי דין, כי היא קצרה מדי", אמרה בשפל קול, "אך אינני מסוגלת לוותר עליה. היא חצאית מאד מיוחדת וקשה לי שלא ללבוש אותה". הכנות שנשזרה בקולה הוכיחה לי שהמלחמה הניטשת בתוכה אינה קלה כלל... שקלתי מה לומר לה, היא חפצה באמת לקיים את ההלכה, אך היצר אינו מוותר ועושה הוא אף את שלו... ואז ה' שם בפני את המילים: "תתפללי!", כך אמרתי לה. "תפילה על עניינים רוחניים אינה שבה ריקם. תתפללי ותראי שה' יעזור לך להתגבר". לאחר כמה ימים חזרה אליי הבת כשהיא מרוגשת ואחוזת התפעלות: "המורה! העצה של המורה עבדה מצוין! ה' קיבל את התפילה שלי!", הכריזה. "איך ראית זאת?", שאלתי אותה בפליאה. אמנם חשבתי שהיא אכן תיענה, אך כה מהר? לא שיערתי... "פשוט. התפללתי לה' שייתן לי כוח שלא ארצה ללבוש עוד את החצאית שאינה כדין", כך סיפרה. "אתמול, כאשר ניקיתי את הבית קרה לי דבר שלא קרה לי מעולם קודם לכן! על אף זהירותי הרבה התיו נוזל האקונומיקה בדיוק על... החצאית הקצרה. החצאית התלכלכה ונהרסה ללא כל תקנה!", התלמידה תארה, "וזהו. כעת וודאי שאין לי ניסיון ללבוש אותה!" סיימה בתרועת ניצחון ועיניה הבורקות הוכיחו יותר מכל על ניצחונה במערכה. (סיפור קטן מעשה גדול 073-2951659 שלוחה 4)

סיפור לשבת

שיחה מרגשת בעקבות סוד כמוס...

'אבל אין כאן שום הסבר, זה פשוט קרה!'
אלא שמאחורי המהפך בחייו של הילד, יש גם יש סוד כמוס. את הסוד הזה גילה האב לאחד מידידיו, וממנו הגיעו הדברים אל המשפיע הגה"צ רבי צבי מאיר זילברברג שליט"א, שסיפר את המעשה כולו:

ארבעים יום לפני אותה שיחת טלפון, רשם האב לעצמו בפתקית קטנה, התחייבות ברורה ונחרצת: לשמור את העיניים, להימנע מלהביט במקומות אסורים – ובכלל זה במכשירים שאינם ראויים. עד אותה קבלה, החזיק האב במכשיר סלולרי שיש בו נסיונות מרובים בשמירת העיניים, מכשיר שאין דעת חכמים נוחה ממנו. היה קשה לו להתנתק, אבל הוא החליט בכל הכח, בעוז ובתעצומות, והתנתק מהמכשיר בגבורה עילאית – כדי לשמור את עיניו!

ובכדי להחזיק מעמד, מדי ערב, נהג האב להביט בפתקית הקטנה, ולקבל כוחות ואנרגיות ליום נוסף של מאבק עוצמתי למען קדושת עיניו. ואחר כך, התפלל בשקט תפילה קצרה ודומעת לבורא עולם, כי הודות לעמלו למען קדושת עיניו, יזכה לברכה בעמלו למען הצלחת ילדיו. זה הכל: שתי דקות יומיות של התחזקות למען קדושת העיניים, ואחר כך דקה של תפילה כי העמל בשמירת העיניים – יעניק לו הקלה ב'עמלנו אלו הבנים'. משוואה פשוטה, אותה ביקש בתחנונים...

וראו זה פלא, 40 יום, בדיוק! – מהלילה בו החל בהנהגה הזו, וכמובן – במשך 40 הימים הללו שמר את עיניו מכל משמר, קיבל את שיחת הטלפון הנרגשת מהמלמד. בעיניו ראה, בעיניים הזכות והטהורות שהתקדשו בארבעים יום של מלחמה על קדושת העיניים, בעיניים הללו זכה וראה את ברכת ה' לשומרי העיניים, את המהפך שחל בנפש בנו.

המלמד על הקו: 'תגיד', פתח כמתנשף ללא גינוני נימוס מרובים, 'מה היה הדבר האחרון שעשיתם? הרי אמרת לי שהוא זנח כבר את הטיפול המקצועי, שכבר הרמתם ידיים. והנה – בתקופה האחרונה אני מזהה שינוי דרסטי, פשוט מהפך! התחלתם טיפול חדש? אולי סירופ טבעי להגברת הריכוז?' – שאל המלמד בסקרנות.

'לא זה ולא זה', השיב האב, 'לא עשינו דבר, וגם לא היינו עושים – בלי לשתף את המלמד בטיפול החדש. אבל מה אתה אומר, יש שינוי במצב? הסבר, הגדר, נו, תספר לי...' – הפעם, האב היה כמתחנן, נפעם לשמוע שיש שינוי...

**"ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם" –
להזהר מראיות אסורות,
"כי העיניים הם מבוא אל השכל", וראייה אסורה מטמאת את הנשמה!**

והמלמד בשלו: 'לא, זה לא יתכן! הרב א. היקר, זה לא יתכן שחל כזה מהפך אצל מוישי. פתאום הוא מבין, קולט, יודע. אני שואל שאלה – אולי הוא נזקק לשתי דקות מחשבה, אבל לבסוף הוא משיב – תשובה חדה, ברורה, בהירה וקולעת. זה פשוט לא יכול להיות שזה קרה לולא עשיתם משהו!' – שב המלמד וביקש...

והאב בשלו: 'לא עשינו כלום, באמת. אבל אני אבחן את הדברים מקרוב, מותר גם לי ליהנות מהנחת הזו...' ואכן, עוד באותו ערב, בשוכו לביתו, ביקש האב ללמוד עם בנו. למרבה ההפתעה, אכן כן – הילד שלט שליטה די מלאה בחומר הנלמד, ניכר כי מעיינות החכמה נפתחו במוחו, הוא מבין היטב בצה עוסקת הסוגיא וגם די שולט במהלכיה. 'זה נס!' – כמעט שאג האב כשהתקשר בשנית למלמד,

היה זה בשעת ערב מוקדמת, עת צלצל מכשיר הסלולרי של הרב א. ועל הצג הופיע שמו של המלמד של בנו מוישי היקר. הרב א. נחפז לענות, ולאחר דברי שלום ונימוס, נאנח המלמד והנחית מכה אנושה על לבו של האב: 'בקשר לבנך מוישי, המידות והיחס לחברים בסדר גמור. אבל בכל הנוגע ללמידה – אני מרגיש שהוא פשוט לא קולט. אני מביט בפתקאות שהוא משיב לי מדי יום ראשון, ורואה שגם אתה מבחין בכך. אינני יודע מה לומר, אולי כדאי לפנות לעזרה מקצועית...' הרב א. שמע את הדברים, ולבו חישב להישבר. עוד באותו ערב גמר אומר יחד עם רעייתו, להשקיע בבן כל סכום שיידרש, לעשות כל מאמץ אפשרי. הילד נשלח לאבחון מקצועי, המסקנות היו לא פשוטות, והוא החל בסבב ביקורים אצל מטפלים מקצועיים – בנסיון למצוא דרך להעניק לו יכולת ללמוד, לקלוט ולהבין.

כמה עצוב, מאכזב וכואב היה גלגול שאין כל התקדמות. כל המאמצים עולים בתוהו, סכומי עתק יורדים לטמיון, הילד לא מתקדם ולו צעד אחד. ליבם של ההורים נשבר לרסיסים, התקווה הגדולה לראות את בנם עולה ומתפתח בתורה הולכת ומתנפצת מול עיניהם. הילד פשוט לא מבין, לא קולט, לא מצליח להפנים את החומר הלימודי, וכל עזרה מקצועית – לא מנצחת את קשייו הרבים!

חולף עוד יום, עוד שבוע, ועוד חודש. שנת הלימודים בעיצומה, הילד כבר פסק מללכת לטיפול מקצועי – שכן ניכר שאין לו כל תוצאות. תחת זאת הוא יושב בכיתה ובוהה באוויר, מנסה להקשיב ולהבין – אך ללא הצלחה. ההורים כבר פכרו ידיהם בייאוש, המלמד חש שניסה לעשות הכל, מסתבר שיש בעיות שקשה למצוא אדם שיכול להושיע מהן...

ואז, בהפתעה מוחלטת, ערב אחד שוב צלצל הסלולרי של הרב א. ושוב

שביבי אור

המבייש פני חברו – סופו שהוא מתבייש

בספר "חפץ חיים על התורה" מובא מעשה נורא ואיום, על איש אחד מבני העירה ראדין, שהיה לו בית, שאותו השכיר לאלמנה אחת מעוטת יכולת, אם ליתומים רכים. פעם עברו מספר חודשים, שבהם לא שלמה האלמנה את דמי השכירות, ובעל הבית איים לגרש אותה מבתו לרחובה של עיר.

הדבר נודע ל"חפץ חיים" והוא הזמין אליו את בעל הבית, ודיבר על ליבו לבל יעשה את הדבר הרע הזה, לגרש אלמנה מסכנה ויתומיה הרכים, ואף הסביר לו את חומרת הדבר מן התורה ומספרי המוסר. אבל בעל הבית אטם את אזניו, ובעיצומם של ימי החורף, גרש את האלמנה ואת ילדיה מדירתם.

ה"חפץ חיים" שמר את המקרה בליבו, ולאחר שעברו כמה שנים, ולא קרה לאותו עשיר דבר, אמר ה"חפץ חיים" למכיריו, כיצד יתכן שלא יאונה לו כל רע, והרי התורה אמרה כי מי שמענה יתום ואלמנה, יחרה אפו של השי"ת בו! ואכן כעבור עשר שנים, נשך כלב שוטה את העשיר הזה, והוא מת מתוך יסורים נוראיים.

הנה כי כן, מידת הדין פוגעת בסופו של דבר במי שפוגע בזולת, אם זה כאשר הוא מבייש את חברו, ואם זה כמו במקרה האחרון, כאשר הוא מצער ופוגע ביתום ובאלמנה. (כבודם של ישראל)

בפרשת המרגלים דרשו חז"ל דרשה נוראה על חומר העוון של הפוגע בחברו ומבייש אותו.

כך נאמר ב"אבות דרבי נתן" על הפסוק: "וימתו האנשים מוצאי דבת הארץ רעה": "והלא דברים קל וחומר, ומה ארץ שאין לה לא פה לדבר, ולא פנים, ולא בוש, ביקש הקב"ה עלבונה מן המרגלים, המדבר דברים כנגד חברו ומבייש אותו, על אחת כמה וכמה".

בחומר העוון של המבייש את חברו, אמרו רבותינו במסכת כלה: "כל המבייש פני חברו, סוף הוא מתבייש. ולא עוד אלא שמלאכי השרת דוחפין אותו וטורדין אותו מן העולם, ומראין קלונו לכל באי עולם".

לאחר אזהרה כה מפורשת מחז"ל, חובה על כל אחד ואחד להזהר ולהשמר, בודאי לאחר שהיא הוכחה מעל לכל ספק, וסיפורים רבים יש על כך, כיצד הכלים אדם את רעהו, והתקיים בו באופן מוחשי, "ומראין קלונו לכל באי עולם", כי מן השמים לא מנקים את המצער והמבייש את חברו ברבים.

סיפר לי יהודי נאמן, שפעם נקלע לבית מדרש קטן בעיר אחת, וראה אדם המבייש את חברו באופן בזוי ונקלה לעיני עשרות אנשים. לאחר שנים רבות, הזדמן לארוע מסויים שהתאספו בו אלפי אנשים, ולפתע התעוררה המולה. כאשר ניגש לראות מה קורה, ראה כיצד אותו יהודי, שלפני שנים רבות בייש אדם מישראל לעיני ציבור קטן, עומד כעת לעיני אלפי איש, ומאן דהו מבייש אותו בצורה גרועה ביותר.

נצור לשונך

מופך מוות וחיים ביד הלשון

הכתוב אומר: "מוות וחיים ביד הלשון". הדיבור הוא אושרו של האדם, הגדרת המין האנושי הוא: "מדבר". בכוחו נוצרים קשרי הבנה, אימון וידידות בין אדם לאדם. על ידו רוכש האדם דעת, מוסיף בינה. בכח בדיבור הוא זוכה לחיי נצח: בדיבורי ברכות, תפילה, תלמוד תורה ו...חסד! כן, חסד בדיבור: להתעניין בשלום הזולת, לברכו, לעודדו: "הנותן פרוטה לעני מתברך בשש ברכות, והמעודד בדברים מתברך באחת עשרה ברכות!"

אבל, כשם שאפשר לרכוש חיים באמצעות הדיבור, כך עלול הוא להיות חרב חדה וכלי משחית! לשון הרע הוא "מטען צד" ההורג את המניח אותו, יחד עם היעד! לעג לזולת, בדיחה שנונה על חשבוננו, קללה, ניבול פה, הלשון עלולה להיות לשדה מוקשים. והקרבתן הראשון שלה, הוא בעל הלשון! כמה יש לנו להזהר בלשונינו, ולהפוך אותה מכשיר – לחיים! (מעייני השבוע)

הלכה לדבר על תכונות אופי של אנשים

שאלה: לפעמים אני רוצה לדבר על תכונות אופי של מישהי, להגדיר את טבעה אבל לא להשמין, ובוודאי אינני מתכוונת לגנותה. האם מותר לי לומר, לדוגמה, שהיא רגישה מאוד, כדי שידעו להתייחס אליה בעדינות ולא לפגוע, או לומר שפלונית כעסנית או סנובית, כדי שידעו באיזה אופן לדבר איתה וכדומה, או גם דברים אלו הם בגדר לשון ר?

תשובה: דיבור על אודות תכונות וטבעים, שיש בהם גם שליליים – נקרא 'שלילת המעלה', וזהו לשון הרע. אפילו מדובר בטבע אצל אנשים רבים, בכל זאת מאחר שיש בכך גנאי, הרי זה לשון הרע ממש. לכן אין היתר לדבר, כל זמן שלא מדובר בתועלת מעשית, ושומר נפשו ירחק משיחות כאלו. במקרה שיש באמת תועלת למעשה – מותר לדבר בהתאם לתנאים שמפרט הח"ח.

לתרומות, הקדשות והנצחות
tzniutw@gmail.com
052-7697432

העלון מוקדש לעילוי נשמת
ר' פינחס בן מזל ז"ל
נלב"ע א' כסלו תשפ"א
ת.נ.צ.ב.ה

קוה אל ה'

לסמוך על עזרת הבורא בכל דבר – ולחושע!

הגאון הקדוש בעל "ישמח משה" זצ"ל שקד על התורה בקדושה ובטהרה מנעוריו. דבר אחד העיב על אושרו הרוחני והנשגב: השאלה העתיקה "ריחיים בצווארו – ויעסוק בתורה!?" לא היו בימיו כוללי אברכים, וכבר אמרו חכמים כי "לא ניתנה תורהאלא לאוכלי המן", שמזונם ירד מן השמים דבר יום ביומו. קשים היו מזונותיו של האברך השקדן, ואת החסר מילא בהלוואות קצרות מועד. נטל מזה ונתן לזה, וטירדת המזונות טרדה את מנוחתו. הפריעה את ריכוז עיונו.

ערב אחד, לאחר יום גדוש בתורה ועבודת ד' מלופפים בטירדת מזונות ומפח נפש, ישב וערך חשבון נפשו: למעשה, חובותיו פעוטים הם. עשרים זהובים לפלוגי, שלושים לפלוגי. באמת, מסתפק במועט הוא, פת במלח מאכלו ובגד פשוט לעורו. אם יערוך חשבון כמה נצרך לו להחזיר כל חובותיו, וכמה צריך הוא למחיתו עד סוף השנה, חמש מאות זהובים מכסים את הכל, והותר. ובורא עולם – הן חפץ הוא בתורתו ותפילותיו, חפץ במצוותיו ובעבודתו בקודש. אין ספק בכך. וכל העולם כולו שלו הוא, לו הכסף ולו הזהב, חמש מאות זהובים ביני ובינו מה הם – מדוע לא ימציא לו סכום זה, ויוכל ללמוד בלא טרדה? ואם יחא קמת, תהיה תורה!

התפלל מקירות ליבו: "רבונו של עולם, המצא נא לי חמש מאות זהובים!" איך ימציא – דרכים הרבה למקום, יבחר באחת מהן. לא לו לתת עצות לבורא. התפלל בכוונה רבה, ובתוך כך התנמנם. בנימומו, חלם חלום.

בחלומו, והנה האר"י הקדוש נכנס לחדר, והחדר האיר מזויו. חשב: ודאי שלחו בידי את המעות.

התקרב האר"י הקדוש, פנה אליו ואמר: "אברך! וכשיהיו לך חמש מאות זהובים, לא תצטרך עוד לעזרתו של הבורא?" ואז התעורר...

התעורר – לא רק מהנימום, אלא מכל הלך המחשבה שדיכדכו והטרידו.

הבין, שזקוקים אנו לעזר ד' על כל צעד ושעל, על כל נשימה ונשימה.

הוא המעניק חיים, הוא המאזן את הבריאות, הוא המגן מפני פורענויות...

בלעדיו, חלילה, שום דבר לא יצלח: יוכל לשבת ליד הקערה, ולא לאכול. לאכול, ולא לבלוע. לבלוע, ולא לעכל, חלילה וחס. ואם בין כך וכך תלויים אנו בחסדו יתברך בכל מעשה, בכל פסיעה – "מי שברא יום ברא מזונו", ויזמן לנו גם את אוכלינו בעיתו! ... (מעייך השבוע)

חכמת נשים

בני יפרנמו אותי... בעולם בא

הגה"צ ר' אליהו לאפיאן זצ"ל, העריך והוקיר את רעייתו מאוד מאוד. שנים רבות לאחר פטירתה היה חוזר ומספר בשבחה של רעייתו את הסיפור הבא:

וכך היה המעשה: במלחמת העולם הראשונה רעבה משפחתו ללחם, לא היה מה לאכול, והשכנים אמרו לרעייתו: "מדוע את כה טפשה, הרי יש לך תשעה בנים. תבקשי מכמה מהם שישובו הביתה מהשיבות כדי שיעזרו לכם בפרנסת הבית".

והיא ענתה להם: "אינני רוצה שהילדים שלי יעזרו לי כאן בעולם הזה. בעולם הזה הקב"ה יעזור, אבל אני רוצה שהם יעזרו לי היכן שרק הבנים יכולים לעזור, וזה בעולם האמת".

הבנים נשאו ללמוד בשיבות והמשפחה הסתדרה כך בלי שהבנים עזבו את הלימוד. סיפור מיוחד זה על אשתו, היה ר' אליהו נוהג לספר גם כאשר רצה להשפיע על אנשים שלא יוציאו ילדיהם מהשיבות. (גדולי ישראל בכיתם)

על האשה לייקר את תורת בעלה, גם אם תורתו איננה אומנותו. (פתחה בחכמה)

